

FLAGGRØÐA P. M. DAMS

Á TINGHÚSVØLLINUM 25. APRÍL

Gott fólk!

Meg minnst fyrstu ferð aftan á kríggið, eg var niðri til samráðingar um viðurskiptini Föroyar og Danmark ar ímillum, tá kom eg í ríkisdagsins sokallaða »Snapstingie« at vera saman við tí navnframa andshövdinginum Hartvig Frisch og nökrum øðrum partamonnum og vinum.

Vit komu sjálvandi at tala um föroysku dónsku viðurskiptini. Hartvig Frisch var ein stórir norðlendingur, skandináv, og skilti föroyingar sum serliga norðlenska tjóð. Í samrøðu síni kom hann at framhera hesa mynd:

»Um nú okkara vinur,« segði hann og skeyt til mín, »vildi borið fram eina heilsan til og hildið røðu fyri Danmark, kundi hann ikki tikið okkum danar heitari um hjartað enn um hann við eini hymnu til flagg okkara dugdi at seta tað sum symbolið fyri alt tað vakra, dýrabara og góða, sum knýtir okkum við lív og sál til land okkara. Soleiðis vildi hvør einasti dani kent tað, serliga nú aftaná tann skerseld, vit hava gingið ígjøgnum undir teirri týsku hersetingini.

Og vit skulu skilja ein annan út frá okkum sjálvum.

Venda vit myndini við og hugsa okkum, at tað er ein dani, ið fegin vil bera eina hjartaliga vinarheilsan til tær smáu Atlantsoyggiarnar, vita vit, at hann kundi ikki funnið betri veg til sál og hjarta okkara skyldmanna föroyingja enn við eini talu, ið sýndi sanna og djúptfólða virðing fyri tí föroyska flagginum sum symbolið fyri øllum tí vakra og góða og kenslurika, ið knýtir föroyingin til Föroyar — mál, mentan, náttúru við tí sermerktu harðbalna stríðnum fyri at liva og bjarga sær livinum har úti í tí veldiga havinum. »alt tað, sum ger föroyingar til eitt serligt fólk,« Men,« leggur hann til og stegdar á: »eitt norðlenskt fólk, sum hoyrir til okkum, ikki bara danar, men allar tær norðlensku tjóðirnar.

Tað vildi verið ein sorgarleikur, um henda lítila, sermerktu norðantjóðin datt burtur úr teirri norðlensku familjuni.

Tí megu vit ikki kenna misshug, men samveruna við föroyingar rikari og lukkuligari, tá ið tey bæði flöggini, tað föroyska og tað danska veitra lið um lið, og standa og líta hvørt at øðrum sum vinir og brøður við heima-rætti hvør hjá øðrum.

Ongan betri vin av föroyinginum í Föroyum kenni eg enn hetta andaliga

stórmenni, ið vil liva so leingi sum humanisman, rættvísi og virðing fyri tí almenniskjaliga eigur lívsrætt her á foldum.

Og tað skyldast ikki minst honum og øðrum líkasinnaðum hugsjónarmonnum, at vit hava upplivað tað stóra sinniskiftið í Danmark yvir fyri föroyingum, sum hent er.

Ein av Danmarkar fremstu monnum í dag, fyrrverandi státsministari Hedtoft, hevur sagt, at »danir ikki bara skulu góðkenna föroyingar sum eitt serligt norðlenskt fólk, men at tað tað skal vera ein ærusak og veita dón-

Frh. á 4. síðu.

HALLÓ, KLAKKSVÍK HER!

SKIPINI

Stórvegis tíðindi eru eingi. Skipini eru öll farin. Svínayr var seinasta skipið, fór til Íslands við snøri. Tó er ikki so tómligt á vanni. Útróðrarbátarnir eru nógvir í tali, enskir trolarar vitja altíð av og á, og nú seinastu tíðina hevur Klakksvíkin verið dúgliga vitjað av Norðmonnum. Einstakir skulu royna undir Föroyum, men meg-inparturin skal til Grönland og tá er fittligt at stökka inn á Klakksvík. Ørindi teirra eru oftast ikki stór, einstakir koma eftir monnum, aðrir hava smávegis neyðsynjarørindi, meðan aftur aðrir ikki koma inn til stórvegis annað enn at friggja.

ÚTRÓÐURIN

Útróðurin hevur ikki givið so nógv av sær hesa vikuna, og nú eru tað einstakir bátar, ið væntuliga fara at halda uppat at rógva út og fara til aðra veiðu, heslt til Íslands við snøri. Poppy og Grunningur eru báðir í Onglandi. Dragasund liggur til og tekur fisk. Bátarnir fáa nú mest hýsu. Hýsuprisurin er fallin frá 45 til 40 oyru kg.

AVSANNAN

Tað er ikki rætt, tá ið menn á hægstu pöllum í Havn tíðliga og seint tala um, hvørja ferð læknamálið kemur upp á mál, at vit Klakksvíkingar skulu hava spilt E. R. Nielsen út sum ódugiligan lækna.

Hvat onkur óansvarligur hevur funnið uppá at snakka, vita vit ikki. Men tað kann ikki alt Norðoyar fólk hangast uppá.

Vit hava álit og gott treysti til Halvorsen, so gott álit og treysti, at vit fyri alt vilja hava hann sum sjúkrahúslækna okkara. Men fyri tí kann E. R. Nielsen vera ein góður og kanska heilt góður lækni.

Og hava Föroyar ikki í allrahægsta stig brúk fyri góðum læknum?

Norðoyingar verja Halvorsen, sum vit kenna og hava haft. Teir berjast ikki ímóti ella spilla ongan mann út. Og tað vil vera klókt og í hvørjum falli neyðugt fyri E. R. Nielsen, at ikki »uvederhæftig« ósannindi móti honum ikki verða kolporterað frá mann til mann, frá bý til bý, bygd úr bygd og oyggj úr oyggj.

ARBEIÐI

Nú skipini eru farin og eingin fiskur er at turka, er aftur lítið at gera, nógvir menn ganga tí vinnuleysir. Á nýggj-

a ólvirkinum verður nú farið undir at seta maskinurnar upp. Tekniski skúlin er nærur klíðugur. Stoyppingin av nýggja Sjómannsheiminum er komið væl ávegis. Fótibóltsvøllurin verður settur í stand til summakappingarnar. Vegurin millum gamla kirkjugarðin og Akursmørk verður breiðkaður og ístandsettur.

YMISKT.

Skúlabørnini hövdu áhugaverda fimleikaframsýning í fimleikarhøllini mikudagin.

K.I. fer til Havnar komandi sunnudag at leika vinardyst móti H.B.

Russiskt sildaskip lá á Hvannasundi mánadagin.

Motorbátar úr Hvannasundi komu upp í 17.000 pund í seinastu vika í Miðhavinum.

Eingin hevur svikið fiskimannin sum ERLENDUR!

roynir nú at fjala svik sitt móti Föroyafiskimonnum við at venda sannleikanum við móti Samvirkende og föroyskum javnaðarmonnum, ið royndu alt fyri at fáa stuðul til fiskimannin.

Fyrst gjørdi Erlendur ta harmiliga ógerð móti fiskimonnum, at hann forkom teimum tann peningaliga stuðul, ið var neyðugur fyri, at teir kundu orka at halda út. Hann bardist tvørturímóti við øllum illum vápnum móti javnaðarmonnum, ið av allari megi royndu at fáa fiskimonnum henda stuðul. Síðani gjørdi hann tað ræðuliga bragdið, at hann aftan á so langa hungurstreiku gav fiskimannin knapliga upp til skutul, gekk við til eina linukontrakt, sum allir fiskimenn, ið skil hava, kunnu rokna út við koma at geva teimum fleiri hundrad, ja kanska meiri enn túsund krónur minni enn hin gamli sáttmálin. Og harafturat ger hann henda vanlukku sáttmála at kalla óuppsigiligan.

Fyri at fjala sínar ógerðir, roynir hann nú ósatt og fullkomuliga burtur í vón og viti at geva Samvirkendes monnum skuldina fyri, at fiskimenn ongan stuðul finga í Noregi og Svøríki.

Nei, okkara góði Erlendur, hatta er ov tjúkt, nú vita allir fiskimenn og allir arbeiðsmenn, at landið lá soleiðis:

Bæði Hanus við Høgadalsá og P. M. Dam finga at vita frá Samvirkende, at teir um ein samgonga av arbeiðsmannafeløgum bert kundu hjálpa fiskimonnum ígjøgnum Föroya Arbeiðsmannafelag, og at FA sjálv hevði vent sær til Samvirkende um innliman og samarbeiði, og at tað var ein treyt frá Samvirkende, at henda áheitan FA.s mátti vera avklárað og greið, áðrenn Samvirkende kundi taka endiliga stóðu til studningsumsókn FF.s.

Vildi so Erlendur sum formaður FF.s fremja málið um studning frá

Samvirkende til fiskimenninar, skyldaði hann at gera alt, ið hann kundi fyri at fáa FA.s áheitan til Samvirkende endiliga avkláraða og tað beinan vegin.

Men tað gjørdi ikki tann góði Erlendur, tvørturímóti! Hann gjørdi alt tað, ið hann kundi fyri at fløkja og forða, at Samvirkende og FA finga síni viðurskipti greidd.

Soleiðis var eingin minni enn sjálvur formaður FF.s og einans hann tann, sum gjørdi, at fiskimenn ongan stuðul finga frá Samvirkende, hóast teir báðir umboðsmenn Samvirkendes Carl P. Jensen og Kaj Nielsen hövdu generalfullmakt, um alt annars var í lagi, at veita fiskimonnum bæði í Suðuroy og norðanfyri streikustuðul.

P. M. Dam visti tað og segði monnum tað, og Hanus við Høgadalsá fekk at vita tað, at arbeiðaranna landsfeløg í Noregi og Svøríki hövdu eitt tilíkt samarbeiði við Samvirkende, at hvørki av teimum vildi vera við til nakra hjálp, uttan at Samvirkende sjálv legði fyri.

Samvirkende hevur ikki sagt eitt einasta skeivt ella villileiðandi orð yvir fyri norðmonnum ella svenskarum, men einans sagt, hvussu viðurskiptini FA og DsF lógu.

Vildi formaður FF.s veruliga fáa hjálp frá Norðmonnum og Svenskarum, var tað hansar trífalda skylda at leggja allar árar fyri borð fyri at fáa viðurskiptini Samvirkende og FA.s millum í rættlag við tað sama.

Men tross tað, at harra Erlendur visti hetta, gjørdi hann alt fyri at sverta Samvirkende og forða at grundarlagið fyri einari óavmarkaðari hjálp til fiskimannin kundi fáast í lag.

Tí stendur Erlendur í dag sum tann maðurin, sum fyri sína fanatisku loysingar hugsjónar skuld:

1. Forðaði fiskimanninum streiku-hjálp.
2. Kapituleiraði yvir fyri reiðarunum og bant fiskimannin til tann ússa-

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRODUKT

FINT PRODUKT